

Cümlede Anlam — Deneme

KPSS AI Coach · 03.08.2026 · 10 soru

1. “Dersine düzenli çalışan öğrenci, sınavda daha rahat eder.” cümlesinden aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Sınavda rahat etmenin tek yolu düzenli çalışmaktır.
- B) Düzenli çalışan her öğrenci sınavda başarılı olur.
- C) Öğrenci düzenli çalışırsa sınavda daha rahat eder.
- D) Öğrenci sınavda rahat etmek için çalışmayı sever.
- E) Sınavda rahat etmek, öğrencinin düzenli çalışmasına bağlı değildir.

2. Bir cümlede, bir olayın gerçekleşmesi başka bir durumun varlığına bağlanıyorsa bu cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Yargının hangi şartta gerçekleşeceği anlaşılır.
- B) Kişisel duygu, düşünce ve yorum içeren göreceli yargı bildirilir.
- C) Bir sonucun ortaya çıkmasına yol açan durum açıkça verilir.
- D) Ne için, hangi amaçla sorularının cevabı bulunur.
- E) Koşul anlamı yalnızca -mış, -miş ekiyle sağlanır.

3. “Yeni bir alışkanlık edinmek istiyorsan, her gün aynı saatte kısa da olsa çalış.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir davranışın gerçekleşmesi için düzenli tekrar gerektiği
- B) İstemenin tek başına alışkanlık oluşturmaya yeteceği
- C) Kısa sürede büyük sonuçların kesin olarak alınacağı
- D) Alışkanlık edinmenin yalnızca aynı saatte çalışmakla mümkün olduğu
- E) Çalışmanın ancak zorunlu durumlarda yapılması gerektiği

Bir metinde sonuca ulaşmak kadar, o sonuca nasıl varıldığını göstermek de önemlidir. Çünkü okur, yalnızca yargıyı değil, yargıyı doğuran durumu da görürse metnin mantıksal akışını daha kolay izler. Bu nedenle neden ile sonucu aynı cümlede birleştiren anlatımlar, düşüncüyü daha görünür kılar. Ancak bu tür anlatımlarda amaç bildirildiğinde, cümle farklı bir yön kazanır; burada henüz gerçekleşmesi istenen bir hedef öne çıkar.

4. Bu parçada neden-sonuç cümleleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sonucun, onu doğuran durumla birlikte verildiğine
- B) Okurun mantıksal akışı daha kolay izlemesine yardım ettiğine
- C) Yargının ortaya çıkış gerekçesini görünür kıldığına
- D) Amaç bildirildiğinde cümlenin yönünün değiştiğine
- E) Koşul anlamının da aynı yapıda anlatıldığına

I. Kütüphanedeki sessizlik, yeni gelen öğrencileri önce şaşırttı. II. Masanın üstündeki defterler, notlarını düzenlemek isteyenlere yol gösterdi. III. Rüzgârın sertleşmesiyle birlikte pencere gıcirtısı arttı. IV. Sınavı kazanmak için gece boyunca konu tekrarı yaptı. V. Koridordaki ışık, duvardaki eski fotoğrafları belirginleştirdi.

5. Numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç-sonuç anlamı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Öznel anlatımda ölçü, kişiden kişiye değişen bir değerlendirmedir. Bu yüzden aynı cümle, bir okura çok etkileyici gelirken başka bir okur için sıradan kalabilir. Yazarın duygu ve yorumlarını gizlemediği metinlerde bu durum daha belirginleşir. Nesnel anlatımda ise kişisel beğeni değil, herkesçe doğrulanabilecek yargı öne çıkar.

6. Bu parçada öznel anlatımla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kişisel duygu ve yorum taşıdığına
- B) Kişiden kişiye değişebildiğine
- C) Aynı cümlenin farklı okurlarda farklı etkiler uyandırabileceğine
- D) Nesnel anlatımla karşıtlık oluşturduğuna
- E) Sayısal verilerle zorunlu olarak kurulduğuna

İyi bir cümle, okura yalnızca bilgi sunmaz; onu bir yargının nasıl kurulduğunu fark etmeye de yöneltir. Bu yüzden kimi anlatımlarda neden ile sonuç aynı çizgide görünür, kimi anlatımlarda ise yargı bir isteğe değil, gerçekleşmesi beklenen bir şartın varlığına bağlıdır. "Eğer düzenli çalışırsan denemelerde daha rahat ilerlersin." cümlesi, bu tür bir bağıllık ilişkisini açıkça gösterir. ----

7. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu nedenle cümledeki ilişkiyi doğru kurmak, anlamı doğru yorumlamanın temel şartıdır.
- B) Buna karşılık öznel anlatımda kişisel duygu ve yorumlar ön plandadır.
- C) Oysa amaç-sonuç cümlelerinde asıl önemli olan, ulaşılmak istenen hedefin belirtilmesidir.
- D) Ayrıca koşul anlamı genellikle -sa, -se ekiyle sağlanır ve yargı bir şartla sınırlandırılır.
- E) Bu durum, sonucun ortaya çıkmasına yol açan gerekçeyi aynı cümlede toplamaya yarar.

I. Sergi, yağmurlu bir sabah olmasına rağmen planlandığı saatte açıldı. II. Ziyaretçiler, binanın girişinde uzun bir sıra oluşturdu. III. Rehber, tabloların ışık altında daha iyi görüleceğini söyledi. IV. Salonun kapıları, saat sekizde tüm konuklara açıldı. V. Kütüphane, hazırlıkların hafta sonuna kadar süreceğini açıkladı.

8. Numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Bir düşünce yazısında asıl güç, söylenenlerin bütünüyle bir kanaat oluşturmasındadır. Yazar, ayrıntıları peş peşe dizer; fakat bunları kuru bir bilgilendirme için değil, okurun zihninde ortak bir görüş kurmak için kullanır. Bu yüzden metin, tek tek cümlelerden çok, onların oluşturduğu yönelişle anlam kazanır. Okuyucu, yazının sonunda parçaları birleştirerek yazarın bakışını görür.

9. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A)** Bir yazıda ayrıntılar, ortak bir bakış oluşturacak biçimde düzenlenebilir.
- B)** Düşünce yazılarında ayrıntı vermek, bilgilendirme amacıyla yapılır.
- C)** Tek tek cümleler, metnin anlamını tek başına bütünüyle belirler.
- D)** Okuyucu, metindeki yargıları birleştirmeden yazarın bakışını anlayabilir.
- E)** Yazarın bakışı, ayrıntılardan değil yalnızca giriş cümlesinden anlaşılır.

10. “Yazar, yeni kitabında olayları uzun açıklamalarla değil, kahramanların davranışları üzerinden göstermeyi seçmiş.” Bu cümleden yazarla ilgili aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A)** Olayları davranışlar üzerinden aktardığına
- B)** Uzun açıklamaları başarısız bulduğuna
- C)** Bu yöntemi ilk kez bu kitabında kullandığına
- D)** Okurların davranış odaklı anlatımı daha çok sevdiğine
- E)** Önceki kitaplarında yalnızca uzun açıklamalar kullandığına

Cevap Anahtarı

1. C

2. A

3. A

4. E

5. D

6. E

7. D

8. A

9. A

10. A

Çözümler

- 1.** Cümlede düzenli çalışma ile sınavda daha rahat etme arasında bir koşul ilişkisi kurulmuştur. Bu nedenle kesin çıkarım, düzenli çalışma varsa sınavda daha rahat edileceğidir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümle başarıdan söz etmez, yalnızca rahat etme sonucunu verir ve bunu genellemez.
- 2.** Doğru cevap A'dır; çünkü koşul cümlelerinde yargının hangi şartta gerçekleşeceği anlaşılır. En güçlü çeldirici C'dir; ancak o, neden-sonuç cümlelerinin özelliğini anlatır ve şart bildirme ile aynı şey değildir.
- 3.** Cümlede yeni bir alışkanlık edinmenin koşulu olarak her gün aynı saatte kısa da olsa çalışmak önerilmektedir. Buradan, bir davranışın yerleşmesi için düzenli tekrar gerektiği çıkarılır. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü cümlede aynı saat ve çalışma vurgusu vardır, ancak bunun dışında başka bir tekrar biçimiyle de alışkanlık edinilebileceği dışlanmamıştır.
- 4.** Parçada neden-sonuç cümlelerinin sonucu, onu doğuran durumla birlikte verdiği; okurun mantıksal akışı izlemesini kolaylaştırdığı ve amacı bildiren cümlelerden ayrıldığı söylenmektedir. Ancak koşul anlamına hiç değinilmemiştir. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü parçada gerçekten amaç bildiriminin farklı bir yön taşıdığı belirtilir, fakat bu neden-sonuç değil amaç-sonuç ayrımıdır.
- 5.** Amaç-sonuç cümlelerinde ne için sorusunun cevabı bulunur. IV. cümlede gece boyunca konu tekrarı yapmanın amacı sınavı kazanmaktır. En güçlü çeldirici II'dir; çünkü notlarını düzenlemek isteyenlere yol gösterme ifadesi bir amaç izlenimi verir, ancak asıl cümle yargısı doğrudan bu amacı bildirmez.
- 6.** Parçada öznel anlatımın kişisel duygu, düşünce ve yorum içerdiği; kişiden kişiye değişebildiği ve nesnel anlatımla karşıtlık oluşturduğu belirtilir. Sayısal verilerle zorunlu olarak kurulduğu ise söylenmemiştir. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü parçada nesnel anlatımın karşıtlığı açıkça verilir, fakat bu bilgi öznel anlatımın sayısal verilerle kurulmasını gerektirmez.
- 7.** Parçada önce cümledeki ilişkilerden söz edilmekte, ardından 'Eğer...' yapısıyla koşul ilişkisi örneklenmektedir. Bu akış, koşul anlamının temel özelliğini açıklayan ve -sa, -se ekini anan D seçeneğiyle tamamlanır. En güçlü çeldirici E'dir; çünkü 'gerekçe' ve 'sonuç' sözleri parçadaki ilk cümlelerle bağlantılı görünür, ancak örneklenen yapı koşuldur, neden-sonuç değildir.
- 8.** I. cümlede “yağmurlu bir sabah olmasına rağmen” ifadesi, açılışın hangi şart altında gerçekleştiğini bildirmektedir. Bu nedenle koşul anlamı I. cümlededir. En güçlü çeldirici III'tür; ancak orada şart değil, bir durumun sonucu olarak söylenen açıklama vardır.
- 9.** Parçada ayrıntıların kuru bilgi vermek için değil, okurun zihninde ortak bir görüş oluşturmak için kullanıldığı; metnin de bu yönelişle anlam kazandığı söylenmektedir. Bu nedenle A doğru çıkarımdır. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü parça bilgilendirme amacını özellikle dışlamaktadır.
- 10.** Cümlede, yazarın olayları uzun açıklamalar yerine kahramanların davranışları üzerinden göstermeyi seçtiği açıkça belirtilmektedir. Bu yüzden A'ya kesin olarak ulaşılır. En güçlü çeldirici C'dir; ancak cümlede bu yöntemin ilk kez kullanıldığına dair hiçbir bilgi yoktur.